

॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ प्रकृतिस्वभावं ॥ ७१ ॥ वसोर्धारापात्रविशेषः येन हूयमानं घृतद्रव्यं संततधारा रूपेण क्षति तेन द्रुतं हविरर्धाद्रुतमेव वसोर्धारां जुहोतीत्युपक्रम्य घृतस्य वा एनमेषाधारेति वाक्यशेषात् ॥ ७२ ॥ उपयुक्तं भुक्तं ॥ ७३ ॥ मागमः ग्लानिमिति विपरिणामेनानुषज्यते यथेत्यस्य यथा पूर्वमित्यर्थः ॥ ७४ ॥ कितत्त्वां डवमित्याकांक्षायां पुरादत्तं स्मारयति पुरेति ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ कि

ततो भगवतो वन्देर्विकारः समजायत ॥ तेजसा विप्रहीणश्च ग्लानिश्चैनं समाविशत् ॥ ६७ ॥ सलक्षयित्वा चात्मानं तेजोहीनं द्रुताशनः ॥ जगाम सदनं पुण्यं ब्रह्मणो लोकपूजितं ॥ ६८ ॥ तत्र ब्रह्माणमासीनमिदं वचनमब्रवीत् ॥ भगवन्परमाप्रीतिः कृतामेश्वेतकेतुना ॥ ६९ ॥ अरुचिश्चाभवत्तीव्रातां नशक्रोम्यपोहितुं ॥ तेजसा विप्रहीणोऽस्मि वलेन च जगत्पते ॥ ७० ॥ इच्छेयं त्वत्प्रसादेन स्वात्मनः प्रकृतिस्थिरां ॥ एतच्छ्रुत्वा द्रुतवहाद्भगवान्सर्वलोककृत ॥ ७१ ॥ हव्यवाहमिदं वाक्यमुवाच प्रहसन्निव ॥ त्वया द्वादशवर्षाणिवसोर्धारा द्रुतं हविः ॥ ७२ ॥ उपयुक्तं महाभाग तेन त्वां ग्लानिराविशत् ॥ तेजसा विप्रहीणत्वात्सहसा हव्यवाहन ॥ ७३ ॥ मागमस्त्वं यथा वन्दे प्रकृतिस्थो भविष्यसि ॥ अरुचिना शयिष्ये हंसमयं प्रतिपद्यते ॥ ७४ ॥ पुरा देव नियोगेन यत्त्वया भस्मसात्कृतं ॥ आलयं देव शत्रूणां सुघोरं खांडवं वनं ॥ ७५ ॥ तत्र सर्वाणि सत्वानि निवसंति विभावसो ॥ तेषां त्वं मे दसात्तमः प्रकृतिस्थो भविष्यसि ॥ ७६ ॥ गच्छ शीघ्रं प्रदग्धुं त्वं ततो मोक्षसि किल्बिषात् ॥ एतच्छ्रुत्वा तु वचनं परमेषु मुखाद्भ्युतं ॥ ७७ ॥ उत्तमं जवमास्थाय प्रदुद्राव द्रुताशनः ॥ आगम्य खांडवं दावमुत्तमं वीर्यमास्थितः ॥ सहसा प्राज्वलन्नाग्निः क्रुद्धो वायुसमीरितः ॥ ७८ ॥ प्रदीपं खांडवं दृष्ट्वा ये स्युस्तत्र निवासिनः ॥ परमं यत्नमातिष्ठन्पावकस्य प्रशांतये ॥ ७९ ॥ करैस्तु करिणः शीघ्रं जलमादाय सत्वरः ॥ सिषिचुः पावकं क्रुद्धाः शतशोऽथ सहस्रशः ॥ ८० ॥ बहुशीर्षास्ततो नागाः शिरोभिर्जलसंतति ॥ मुमुचुः पावकाभ्यां सत्वरः क्रोधमूर्च्छिताः ॥ ८१ ॥ तथैवान्यानि सत्वानि नानाप्रहरणोद्यमैः ॥ विलयं पावकं शीघ्रमनयन् भरतर्षभ ॥ ८२ ॥ अनेन तु प्रकारेण भूयो भूयश्च प्रज्वलन् ॥ सप्तकृत्वः प्रशमितः खांडवे हव्यवाहनः ॥ ८३ ॥ इति श्रीमहाभारते आदिपर्वणि खांडवदाहपर्वणि अग्निपराभवे त्रयोविंशत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २२३ ॥

॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ वैशंपायन उवाच सतु नैराश्रमापन्नः सदा ग्लानि समन्वितः ॥ पितामहमुपागच्छत्संक्रुद्धो हव्यवाहनः ॥ १ ॥

ल्लिषात् ग्लानिरूपात् ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ नानाप्रहरणोद्यमैः नानाविधैः प्रहरणैः पांसुप्रक्षेपवृक्षशस्त्रावाताडनादिभिः उद्यमैर्जलसेकादिभिश्च ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ इति आदिपर्वणि नैलकंठीये भारतभाष्ये त्रयोविंशत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २२३ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ सत्विति ॥ १ ॥